Tietoja työelämä- ja tasa-arvo valiokunnalle liittyen Vanhusasiavaltuutetun kertomukseen
eduskunnalle K3/2024 vp

11.9.24 Vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo

Vanhusasiavaltuutetulle on tapaamisissa vanhusneuvostojen jäsenten, järjestöjen ja muiden ikääntyneiden sekä heidän parissaan toimivien ammattilaisten kanssa on kerrottu ikääntyneiden vaikeuksista selviytyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista sekä niiden päätymisestä ulosottoon. Samoja seikkoja on tuotu esiin yhteydenotoissa vanhusasiavaltuutetun toimistoon. Tilasto- ja tutkimustietoa erityisesti ikääntyneiden velkaantumisesta ja ulosotoista on vähän.

Ikääntyneiden ylivelkaantuminen ja maksuhäiriömerkinnät

Maksuhäiriömerkintäisten osuudet ovat kasvaneet kaikissa 30 vuotta täyttäneiden ikäryhmissä ja kasvu ollut suhteellisesti voimakkainta vanhimmissa ikäryhmissä, eli 65–69-vuotiailla ja vähintään 70-vuotialla.

Ylivelkaantuminen on lisääntynyt vähintään 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmissä. Vanhemmissa ikäryhmissä etenkin naisten ylivelkaantuneisuus on viime vuosina lisääntynyt suhteellisesti miehiä enemmän, kuten myös naisten euromääräiset ulosottovelat.

Lähde Selvitys: Ylivelkaantuminen on lisääntynyt kaikilla tilastomittareilla - Valtiovarainministeriö (vm.fi)

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ulosotossa

Ulosottolaitoksen tietojen mukaan ulosottoon päätyi vuonna 2023 liki 440 000 sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua. Määrä on noin kymmenen prosenttia pienempi kuin vuonna 2022 mutta huomattavasti suurempi kuin vielä 2010-luvun alkupuolella.

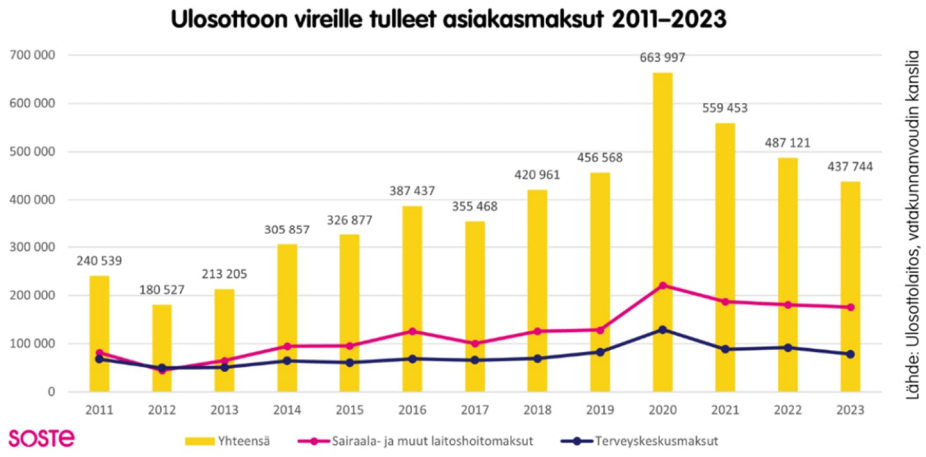

Lähde: SOSTE selvitti: Lähes 440 000 sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua ulosottoon viime vuonna - Soste

Tietoja ikääntyneiden asiakkaiden asiakasmaksujen huojentamisesta ja ulosotoista Helsingistä

- Vuonna 2023 asiakasmaksun alentamisen ja perimättä jättämisen päätöksiä oli tehty tammi-maaliskuun aikana seuraavasti: yht. 124 päätöstä, joista myönteisiä 65 ja kielteisiä 59
- Vuonna 04/2022 perintätoimiston perinnässä oli 1735 yli 65-vuotiasta ja ulosotossa 447 yli 65-vuotiasta

Lähde: Helsingin kaupungin Vanhusneuvostolle antamat tilastotiedot maksuvaikeuksissa olevista yli 65-vuotiasta ja asiakasmaksulain soveltamisesta 2023